

BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ

BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ

AVIZUL BĂNCII CENTRALE EUROPENE

din 17 martie 2011

cu privire la un proiect de decizie a Consiliului European de modificare a articolului 136 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene cu privire la un mecanism de stabilitate pentru statele membre a căror monedă este euro

(CON/2011/24)

(2011/C 140/05)

Introducere și temei juridic

La 10 ianuarie 2011, Banca Centrală Europeană (BCE) a primit din partea Consiliului European o solicitare de emitere a unui aviz cu privire la un proiect de decizie a Consiliului European de modificare a articolului 136 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene cu privire la un mecanism de stabilitate pentru statele membre a căror monedă este euro ⁽¹⁾ (denumit în continuare „proiectul de decizie”).

Competența BCE de a adopta un aviz se întemeiază pe articolul 48 alineatul (6) din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu articolul 17.5 prima teză din Regulamentul de procedură al Băncii Centrale Europene, Consiliul guvernatorilor adoptă prezentul aviz.

Observații cu caracter general

1. În cadrul unei uniuni monetare, o supraveghere fiscală și macroeconomică consolidată reprezintă instrumentul corespunzător pentru minimizarea riscurilor de crize ale datoriilor suverane de magnitudine și gravitate a celei cu care s-a confruntat recent Uniunea Europeană. În acest scop, BCE a făcut apel la un „salt calitativ” în guvernanta economică a uniunii economice și monetare (UEM), care ar trebui să conducă la o aprofundare a uniunii economice, care corespunde nivelului de integrare economică și interdependență deja atins de către statele membre a căror monedă este euro. BCE și-a prezentat propunerile referitoare la acest „salt calitativ” în comunicarea sa „Reinforcing economic governance in the euro area” (Consolidarea guvernantei economice în zona euro) din 10 iunie 2010 și a făcut sugestii juridice concrete în acest sens în Avizul BCE CON/2011/13 din 16 februarie 2011 cu privire la reforma guvernantei economice în Uniunea Europeană ⁽²⁾.
2. În măsura în care riscul crizelor datoriilor suverane rămâne încă relevant, chiar în condițiile acestei supravegheri fiscale și macroeconomice consolidate, și în scopul protejării stabilității zonei euro în ansamblu, este dezirabil să se instituie un cadru permanent pentru gestionarea crizelor, care, în ultimă instanță, să poată acorda sprijin financiar temporar statelor membre a căror monedă este euro și care se confruntă cu dificultăți în obținerea de finanțare pe piață. Acest cadru ar trebui conceput astfel încât să minimizeze hazardul moral și să consolideze stimulentele pentru o ajustare fiscală și macroeconomică preventivă.
3. Recent, statele membre a căror monedă este euro și-au subliniat hotărârea de a lua măsuri pentru protejarea stabilității zonei euro și, în acest sens, au reunit un pachet de împrumuturi bilaterale acordate Republicii Elene și au instituit Fondul european de stabilitate financiară (FESF) ca facilitare interguvernamentală temporară din zona euro destinată să acorde asistență statelor membre aflate în dificultate. FESF există în paralel cu Mecanismul european de stabilizare financiară (MESF) al Uniunii Europene și, la fel ca pachetul de împrumuturi acordate Republicii Elene, finanțarea sa face obiectul unor condiții stricte

⁽¹⁾ A se vedea concluziile Consiliului European din 16-17 decembrie 2010.

⁽²⁾ Nepublicat încă în Jurnalul Oficial. A se vedea și declarația introductivă a președintelui BCE după reuniunea Consiliului guvernatorilor din 4 noiembrie 2010.

negociate între statul membru care necesită asistență, pe de o parte, și Comisia Europeană, acționând în numele statelor membre a căror monedă este euro, în cooperare cu BCE, și Fondul Monetar Internațional, pe de altă parte, și trebuie aprobată de statele membre a căror monedă este euro și care oferă asistență.

4. În acest context, reamintind apelul său pentru consolidarea supravegherii fiscale și macroeconomice în conformitate cu Avizul CON/2011/13, BCE consideră binevenit proiectul de decizie. După aprobarea proiectului de decizie de către toate statele membre, în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) va fi introdus un nou articol 136 alineatul (3). În conformitate cu acesta, statele membre a căror monedă este euro vor institui un mecanism permanent, cunoscut sub numele de Mecanismul european de stabilitate (MES) ⁽¹⁾. MES urmează a fi activat dacă acest lucru este indispensabil pentru protejarea stabilității zonei euro în ansamblu, iar asistența financiară temporară va putea fi acordată în cadrul acestuia numai sub rezerva unor condiții stricte. MES va înlocui mecanismele temporare existente ale MESF și FESF, care vor rămâne în vigoare până în iunie 2013 sau până la o dată la care vor lua sfârșit activitățile acestora.
5. În plus, chiar și înainte de intrarea sa în vigoare, textului noului articol 136 alineatul (3) din TFUE contribuie la explicarea și, astfel, la confirmarea domeniului de aplicare al articolului 125 din TFUE în ceea ce privește protejarea stabilității financiare a zonei euro în ansamblu, și anume a faptului că activarea asistenței financiare temporare este în principiu compatibilă cu articolul 125 din TFUE, cu condiția să fie indispensabilă pentru această protejare și sub rezerva unor condiții stricte. De asemenea, noul articol 136 alineatul (3) din TFUE nu sporește competențele Uniunii.
6. În ceea ce privește structura exactă a MES, pregătirile necesare sunt în curs. Există patru elemente care ar îmbunătăți eficiența și ar facilita funcționarea MES: (a) acesta ar trebui instituit prin intermediul unui tratat care să facă obiectul dreptului internațional public și care să fie aprobat de statele membre a căror monedă este euro, astfel încât să fie necesar ca legislația națională să fie făcută compatibilă cu dispozițiile tratatului; (b) regulile decizionale ale MES ar trebui să favorizeze eficiența, de exemplu prin prevederea activării MES în baza acordului reciproc al statelor membre a căror monedă este euro; (c) în conformitate deplină cu tratatele, MES ar trebui să aibă capacitatea de a utiliza o gamă corespunzătoare de instrumente pentru a putea combate efectiv contagiunea în situații de instabilitate acută a piețelor; și (d) MES trebuie să respecte principiile unei gestiuni financiare prudente și solide și să fie supus auditării de către auditori externi și interni.
7. În plus față de aceste patru elemente, există necesitatea fundamentală de a proteja MES împotriva hazardului moral inerent în orice mecanism de gestionare a crizelor. Măsuri precum implicarea FMI în analiza sustenabilității datoriilor, negocierea și finanțarea programelor, condiții nepreferențiale consecvente cu practica FMI și supravegherea regulată și strictă a conformității statelor membre asistate cu programul de ajustare fiscală și macroeconomică care condiționează asistența financiară sunt indispensabile pentru furnizarea unor stimulente puternice și durabile în direcția unor politici fiscale și economice solide în statele membre a căror monedă este euro. De asemenea, aceste măsuri sprijină eficacitatea cadrului Uniunii de supraveghere fiscală și macroeconomică consolidată menționat mai sus.
8. Un element esențial al proiectului de decizie este faptul că prevede un mecanism interguvernamental, nu un mecanism al Uniunii. BCE susține utilizarea metodei Uniunii și ar aprecia dacă, la momentul potrivit, având beneficiul experienței câștigate, MES ar deveni un mecanism al Uniunii. Între timp, BCE încurajează ideea de a acorda instituțiilor Uniunii un rol proeminent în ceea ce privește evaluarea împrejurărilor care conduc la activarea MES și condițiile privind asistența financiară, având vedere competența și preocuparea acestora pentru interesul colectiv al Uniunii.
9. În ceea ce privește rolul BCE și al Eurosistemului, deși BCE poate acționa ca agent fiscal pentru MES în conformitate cu articolul 21.2 din Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene (denumit în continuare „Statutul SEBC”), în același mod ca în cadrul mecanismului Uniunii de asistență financiară pe termen mediu ⁽²⁾, al MESF și al FESF, articolul 123 din TFUE nu ar permite MES să devină o contraparte a Eurosistemului în temeiul articolului 18 din Statutul SEBC. Asupra acestui din

⁽¹⁾ A se vedea declarația Eurogrupului din 28 noiembrie 2010.

⁽²⁾ A se vedea punctul 1 al doilea paragraf din Avizul BCE CON/2009/37 din 20 aprilie 2009 cu privire la o propunere de regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 332/2002 de înființare a unui mecanism de asistență financiară pe termen mediu pentru balanțele de plăți ale statelor membre (JO C 106, 8.5.2009, p. 1).

urmă aspect, BCE reamintește că interdicția de finanțare monetară din articolul 123 din TFUE este unul dintre pilonii de bază ai arhitecturii juridice a UEM ⁽¹⁾, atât din rațiuni de disciplină fiscală a statelor membre, cât și pentru asigurarea integrității politicii monetare unice și a independenței BCE și a Eurosistemului.

10. BCE încurajează statele membre să aprobe prompt proiectul de decizie, pentru ca aceasta să intre în vigoare la data prevăzută în cadrul acestuia, și anume la 1 ianuarie 2013.
11. BCE recomandă ca proiectul de decizie să fie modificat cu privire la un element de drept cu caracter tehnic. O propunere de redactare specifică este prevăzută în anexă, fiind însoțită de un text explicativ în acest sens.

Adoptat la Frankfurt pe Main, 17 martie 2011.

Președintele BCE
Jean-Claude TRICHET

⁽¹⁾ A se vedea Raportul de convergență al BCE, mai 2010, p. 24.

ANEXĂ

Propuneri de redactare

Textul propus de Consiliul European	Modificarea propusă de BCE ⁽¹⁾
Modificare	
Articolul 2 al doilea paragraf	
„Prezenta decizie intră în vigoare la 1 ianuarie 2013, cu condiția primirii tuturor notificărilor ....”	„ Articolul 1 din prezenta decizie intră în vigoare la 1 ianuarie 2013, cu condiția primirii tuturor notificărilor ....”

Explicație

Numai articolul 1 din proiectul de decizie va intra în vigoare la 1 ianuarie 2013, în conformitate cu articolul 48 alineatul (6) din Tratatul UE, cu condiția ca procesul de aprobare națională să fie finalizat până la acea dată, sau la o dată ulterioară după finalizarea procesului de aprobare națională. Articolul 2, care se referă la obligația statelor membre de a notifica finalizarea proceselor de aprobare națională corespunzătoare, va intra în vigoare, ca și proiectul de decizie, în conformitate cu articolul 297 alineatul (2) al doilea paragraf din TFUE (și anume în a douăzecea zi de la publicarea deciziei în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, dacă nu este prevăzută o anumită dată în proiectul de decizie), în cazul în care articolul 48 alineatul (6) din Tratatul UE nu include o referință la intrarea în vigoare a acestei obligații specifice de notificare.

(¹) Scrisul cu caractere aldine în cuprinsul textului arată unde BCE propune inserarea unui text nou.